

 NOVUS

Rapport – Svenskarnas bild av Finland

Del 1: Kvalitativ studie

Kontakt Finlandsinstitutet: Anders Eriksson

Kontakt Novus: Jessica Åkerström

Datum: 4 januari 2017

Innehållsförteckning

▪ Bakgrund och syfte	3
▪ Metod och målgrupp	4
▪ Om deltagarna	5
▪ Övergripande - Bilden av Finland	7
▪ Relationen till Finland	9
▪ Spontana associationer	11
▪ Attityder till Finland	13
- Folk	14
- Samhälle	15
- Kulturliv	16
▪ Kunskap om Finland	17
- Finlandssvenskar	19
▪ Kommentarer och slutsatser	20
- Konsultens kommentarer	21
- Nyckelinsikter	22
- Att ta vidare till kvantitativ kartläggning	23
▪ Andra intressanta insikter	24
- Skillnader	25
- Attribut och barriärer	26
▪ Bilagor	

Bakgrund och syfte

Bakgrund

Nästa år, 2017, firar Finland 100 år och Finlandsinstitutet har tillsammans med Kulturfonden Sverige och tankesmedjan Magma tagit hjälp av Novus för genomförande av undersökning om svenska allmänhetens bild av Finland. Undersökningssupplägget bygger på två steg: 1) en kvalitativ förstudie, och 2) en kvantitativ kartläggning.

Syfte

Syftet är att få en uppdaterad bild av svenskarnas syn på och kunskaper om Finland. Resultaten ska vidare användas som underlag för fortsatta aktiviteter och verksamhetsutveckling. Bland annat kommer man att använda insikterna från undersökningarna i kommande workshops med personal och styrelse under våren 2017.

Output

Del 1) Den kvalitativa undersökningen ska ge *insikter i resonemang, tankar och känslor* som finns kopplat till Finland. Genom att inleda med en kvalitativ undersökning åsidosätter vi i möjligaste mån vår egen förförståelse. Detta bidrar till att vi utifrån *ett mer öppet perspektiv kan lyssna in vilka uppfattningar om Finland som finns*, och på så vis även *ta fram ett bättre utarbetat underlag för den kvantitativa kartläggningen*.

Del 2) I den kvantitativa kartläggningen får vi siffror på *hur utbredda åsikterna* från förstudien är. T ex *hur många* som har en övergripande positiv inställning eller *hur utbredd kunskapen är* om Finland.

I denna rapport presenteras del 1 – kvalitativ studie.

De båda delarna tillsammans ger både bredd och djup för att förstå den aktuella bilden av Finland.

Metod och målgrupp, del 1

Metod

Undersökningsdel 1 genomfördes kvalitativt.

- Fokusgrupper med en diskussionslängd på 1 timme och 45 minuter / grupp
- Totalt genomfördes 4 st fokusgrupper med 7-8 individer i respektive grupp
- Grupperna genomfördes under v 50 2016

Målgrupp

- Kvinnor och män i storstad (Stockholm) respektive mindre stad (Jönköping) fördelat på ålder:
 - Yngre, Stockholm (20-39 år)
 - Äldre, Stockholm (40-79 år)
 - Yngre, Jönköping (20-39 år)
 - Äldre, Jönköping (40-79 år)
- Deltagarna har i ett första steg slumpats fram efter åldersintervall och ort i Novus riksrepresentativa Sverigepanel. Därefter har deltagarna rekryterats med hänsyn till att få en spridning på kön samt ålder.
- Vi har i rekryteringen även tagit hänsyn till relation till Finland och upplevd kunskap om Finland.

Viktigt att notera vid genomförande av kvalitativa studier är att resultatet inte går att generalisera. Det som framkommer ska ses som ett led i att förstå och få insikter i hur målgruppen resonerar i just dessa frågor.

Om deltagarna

Om deltagarna

Stockholm

Kön	Ålder	Sysselsättning	Relation till Finland
Man	23 år	Student	Ingen relation till Finland
Kvinna	28 år	Kontorsservice	Ingen relation till Finland
Man	31 år	Studie- och yrkesvägledare	Släkt i Finland men bara varit där enstaka gång
Kvinna	35 år	Administratör	Släkt i Finland, varit där flera gånger som yngre
Kvinna	36 år	CSR-Konsult	Har genom arbetet kommit i kontakt med Finland men ej varit där
Kvinna	39 år	Administratör forskning	Har varit i Finland enstaka gång
Kvinna	34 år	Servicevärd	Föräldrar från Finland, har varit i Finland många gånger

Kön	Ålder	Sysselsättning	Relation till Finland
Kvinna	59 år	Hemtjänsten	Har rest i Finland
Man	61 år	Tjänsteman	Har varit i Finland några gånger
Kvinna	66 år	Pensionär	Har bott i Finland ett halvår
Man	65 år	Pensionär	År från Finland men bott i Sverige i 40 år
Man	70 år	Pensionär	Har varit i Finland enstaka gånger
Kvinna	54 år	Studievägledare	Har rest till Finland enstaka gånger (Helsingfors och Åland)
Man	61 år	Mäklare	Ingen relation till Finland
Kvinna	71 år	Pensionär	Ingen relation till Finland.

Jönköping

Kön	Ålder	Sysselsättning	Relation till Finland
Man	19 år	Resurslärare	Ingen relation till Finland
Kvinna	34 år	Lärare	Ingen relation till Finland
Kvinna	25 år	Studerar	Varit i Finland enstaka gång
Man	25 år	Arbetare	Ingen relation till Finland
Man	27 år	Lagerarbetare	Ingen relation till Finland
Kvinna	30 år	Studerar	Finländare i familjen
Kvinna	39 år	Ingenjör logistik	Har genom arbetet kommit i kontakt med Finland men ej varit där
Man	36 år	Sjukpensionär	Har varit i Finland enstaka gånger

Kön	Ålder	Sysselsättning	Relation till Finland
Man	42 år	Konsult, egenföretagare	Ingen relation till Finland
Man	61 år	Tjänsteman	Släkt i Finland, varit där några gånger
Man	67 år	Företagare, utbildning	Har genom arbetet kommit i kontakt med Finland, varit där
Kvinna	52 år	Tjänsteman	Har rest till Finland några gånger
Man	68 år	Pensionär (lärare)	Har vänner från Finland och rest till Finland några gånger
Man	73 år	Pensionär	Har varit i Finland enstaka gång
Man	59 år	Journalist, författare	Har varit i Finland flera gånger
Kvinna	53 år	Arbetare	Ingen relation till Finland

Övergripande

Finland är för mig en envis gammal gubbe. Stolt. Kraftig. ”Jag vet nog hur saker och ting ska vara”. Den unga finländaren är utforskande, nyfiken, lite mer nyfiken på att lära sig nya saker, att utforska världen. Framåtanda. Har sisun i sig.

Bilden av Finland växer fram...

Deltagarnas bild av Finland är till en början ganska enkel. Eftersom kunskapen är låg knyter deltagarna an till en känslomässig bild av Finland – som är ganska diffus och i många fall gammalmodig och grå. Men allt eftersom så förändras bilden. Från bilden av Finland som ett kargt land som ”ligger efter i utvecklingen” och skuggas av sin historia förvandlas det till ett ljusare, modernare och mer progressivt Finland – ett Finland som man *tror* finns och som man gärna vill lära sig mer om.

Vissa uppfattningar är bestående i upplevelsen av Finland:

- den vackra naturen
- det pålitliga, arbetsamma och något tystlåtna folket som man hyser stor respekt för
- upplevelsen av landet som något ”slutet” där utmaningen ligger i att öppna upp för omvärlden

Om bilden av Finland

- Den ytliga bilden av Finland är föråldrad
- Bilden av Finland präglas mer av känslor än faktisk kunskap
- Under ytan *tror* man att det finns ett modernare mer progressivt Finland
- Med kunskap förändras/uppdateras bilden av Finland - befäster det positiva och fördjupar relationen

Relationen till Finland

Finland känns nära men ändå avlägset

När deltagarna får beskriva sin relation till Finland visar sig att några härstammar från Finland eller har släktingar där men flera har nästintill obefintlig relation till Finland. Flera menar, oavsett det egna bandet, att det finns en känslomässigt släktlik relation mellan Sverige och "lillebror" eller "kusinen" Finland. Trots detta upplever man samtidigt Finland som avlägset.

- De flesta deltagare har en knapp eller till och med "obefintlig" relation till Finland. Vissa har besökt Åbo eller Helsingfors enstaka gånger, någon annan har semesterat på Åland i sin barndom. Några har haft med Finland, eller snarare finländare och/eller finska organisationer, att göra i samband med sitt arbete.
- Det upplevs en viss distans och avlägsenhet när Finland kommer på tal. Även bland de som har släktband till Finland upplever man relationen som att Finland ligger en "nära om hjärtat" men att kunskaperna man har inte är tillräckliga och relationen inte fullt aktuell.
- Några resonerar kring att det skulle råda ett "mindervärdeskomplex" bland finländare gentemot Sverige och att relationen är komplex pga att Finland och Sverige tidigare varit samma land.
- I samtliga grupper påpekar man att relationen till och kunskapen om Finland sannolikt beror på var i Sverige man bor. Flera tror t ex att man i Norrland, jämfört med övriga Sverige, har en mycket närmre relation till Finland.

Spontana associationer till Finland

Spontant om Finland

I deltagarnas spontana och opåverkade tankar om Finland ser vi stora likheter mellan grupperna. Vi ser i samtliga grupper att det finns två parallella associationsspår. Ett spår med övervägande positiva associationer men jämte det ett spår med mer negativa eller osäkra associationer och tankar som präglar den bild man har av Finland.

Finland associeras spontant med:

- Vacker natur
- Sport (Ishockey, skidåkning, Finnkampen)
- Trevligt, arbetsamt och stolt folk
- Tystnad/tystlåtenhet och allvar/vemod
- En "viss typ av humor"
- God mat
- Design/kvalitet
- Bra skola
- Ett grannland till vilket det finns en "nära besläktad" (syskonlik) relation

Men man tänker också spontant på:

- Våld (skolskjutningar, "stökiga" Finlandsfärjor, "för generösa" vapenlagar)
- Alkoholkonsumtion
- Språkbarriärer

Attityder till Finland

Respekt för finska folket och typiska sisun, men inbundenheten är en barriär

- Man talar i grupperna med **respektfullhet** om det finländska folket. Deltagarna har en i grunden **positiv inställning** till det finländska folket och många beskriver en **vänlighet** och **pålitlighet** som man förknippar särskilt med finländare.
- Deltagarna nämner även en **tystlåtenhet** och **fåordighet** som något som man ser som typiskt för det finska folket. De flesta ser inte detta som något negativt men några påpekar att det finns en risk att **inbundenhet** och vemod kan bli **isolation** och depression.
- Det kommer under grupperna fram att det under den allvarsamma ytan finns ett behov av att släppa loss och att det förknippat med detta finns en **lekfullhet**, fantasifullhet samt en **viss typ av humor** som är "svart", sarkastisk och underfundig.
- Flera resonerar i termer av att det är ett folk som vi är "**nära besläktade**" med och som vi är "mer lika än vi tror". Samtidigt tycker några att finländarna har större likhet med Ryssland och öststaterna pga den **barskhet** och burdusa framtoning som man ser som "**typiskt finsk**".
- Deltagarna är överens om att det finns ett visst "**finskt sinnelag**" som är bryskt och allvarligt, men också förenat med en beundransvärd **styrka** och ett "**jävlar anamma**" – **sisun**.

Det som kommer upp om det finska folket:

- Pålitliga och vänliga
- Tystlåtna, blygsamma
- Arbetsamma
- Allvar och vemod
- Humor och fantasifullhet – under allvaret
- Inbundenhet/isolation
- "Den finska kynnet" (Sisu)

Jag ser framför mig självsäkra personer som har hållit på länge med det de gör. Tänker inte så mycket utanför boxen, utan gör som de alltid har gjort, och de gör det bra.

Jag tänker att de inte bekymrar sig så mycket om omvärlden. Ganska isolerat.

Jag skulle säga att de är kärva och reserverade. Inte så öppna som vi är. De har inget emot att vi besöker, men de är lite inåtvända och lite reserverade.

Man biter ihop och bara kör. Fighting spirit.

De är reserverade lite grann, därefter oerhört varma och goda vänner. De är arbetsamma, måna om att göra ett bra intryck och så. De är lite kärvare än oss. Inte så fjantiga som vi är i Sverige. Larvar inte så mycket.

Finska samhället: strukturerat och välordnat men också slutet och skilt från omvärlden

- Deltagarna är samstämmiga i sin uppfattning om det finska samhället som **strukturerat**, **välordnat** och **välfungerande**. Samhälleliga institutioner, särskilt **skola** och **sjukvård** uppfattar man fungerar bra.
- Det finska samhället förknippas med strukturer av **hierarki**, och **status** som flera beskriver genom att det finns stor respekt för politiker, makthavare inom organisationer och för samhällsrelaterade yrken, såsom polis, lärare, läkare. De flesta uppfattar inte att det finns några stora klasskillnader i samhället – det finns ingen "elit" utan är snarare ett ganska **likriktat samhälle** med fasta normer inom vilka man bör hålla sig för att vara en del av gemenskapen. Olikhet uppfattar man inte är så accepterat. Dessa resonemang går i linje med uppfattningarna om Finland och finländare som något inbundet och slutet, enligt vissa isolerade från sin omvärld.
- Politiskt känner flera en viss osäkerhet. Man upplever att man har rätt dålig koll. Flera nämner spontant Sannfinländarna och en sträng **flyktingpolitik** som vissa upplever som något som kan vara problematiskt med tanke på inbundenhet och isolation från omvärlden.
- Däremot framkommer i diskussionerna skillnader mellan generationer – några talar om att det skulle finnas en **generationsklyfta**. Den yngre generationen beskrivs som mer nyfiken och framåtsträvande – "hippa", medan den äldre generationen är mer gammalmodig, konservativ och motsätter sig förändring. Denna uppfattning kan vara en del av den "dubbeltidiga" bild av Finland som generellt finns bland deltagarna.
- I de första spontana tankarna förknippas Finland av flera som ett samhälle som är ganska enkelt, och inte så framåtsträvande. Varefter diskussionen fortskrider utvecklas bilden till en modernare syn på Finland där samhället beskrivs som innovativt och mer progressivt.

- Ordning och reda
- Hierarkiskt
- Jämlikt
- Yrkesstatus (lärare, polis)
- Bra skola
- Bra sjukvård
- Progressivt
- Innovativt

- Likriktade
- Konservativa
- Främlingsfientliga/rädda för förändring
- Nationalistiskt/patriotiskt

Olika syn på Finlands kulturliv

Finlands kulturliv ses mer som folklig gemenskap än ”finkultur”

Bland flera av deltagarna är Finlands kulturliv svårt att relatera till. Vissa upplever det som ganska skrämt och andra att det finska kulturlivet kan vara rikt, genuint och tidlöst. Men osäkerheten är stor och aktuella referenser är få. Gemensamt så framkommer att Finlands kulturliv inte är något man associerar till något elitistiskt utan snarare något som är mer folkligt, något för alla och som utövas gemensamt. Traditioner är viktiga tror många.

Flera nämner även naturens betydelse, att man på fritiden är aktiv och tillbringar mycket tid i naturen. Och så bastu – förstås.

→ Finsk kultur är tango, design och kända kompositörer...

De flesta framför spontant att Finland är duktiga på design som man beskriver som ren och enkel. Man talar även om traditionellt hantverk, så som slöjd, textil, och glas som man, tillsammans med hög kvalitet, associerar med Finland. Flera associerar det finska kulturlivet med finsk tango och klassisk musik där kända kompositörer nämns. Bland de äldre pratar man främst om vad man ser att Finland historiskt varit bra på och har svårt att finna mer aktuella kulturella referenser.

→ ...men också smalare kultur som skapar nyfikenhet

De yngre tycks söka ett mer populärkulturellt perspektiv där några resonerar kring att det finska kulturlivet idag är relativt anonymt och osynligt. Man jämför bland annat med andra nordiska länder som man upplever har producerat framgångsrika filmer, serier och litteratur.

Bland de som har en uppfattning tycks man vara överens om att finsk populärkultur är ”smal”, allvarsam men också att det finns en viss typ av humor, underfundighet och en hel del fantasi bakom det allvarsamma. Framför allt de yngre i Stockholm nämner spontant att de skulle vilja att finsk kultur syns mer.

Om Finlands kulturliv

- Gemenskap framför elit – den mesta kulturen är folklig och utövas tillsammans (dans, sång, hantverkstraditioner)
- Allvarsamt och svårmodigt
- Humor och fantasifullhet bakom det allvarsamma
- Design (hantverk, slöjd, textil, arkitektur, glas, Aalto)
- Klassisk musik (kompositörer, Sibelius, Salonen)
- Tango
- Smalt – smala genrer när det kommer till populärkultur- film, litteratur osv
- Genuint, inte så tillrättalagt
- Naturliv – aktiv livsstil och sport, bastu
- Tidlöst

Mindre finkultur för överklassen. De har istället folkdans.

Det känns som att de har humor. De kan verka väldigt allvarliga, men under ytan så finns mycket humor. Svart humor.

Inte så tillrättalagt.

Jag känner att det är mycket jag gillar med kulturen. Melankoli, en stämning som kan tilltala svenskar också.

Kunskap om Finland

Deltagarna har låg kunskap om Finland men det finns intresse för att lära sig mer

När deltagarna får beskriva sina kunskaper om Finland skattar de flesta sina kunskaper lågt...

Deltagarna är överens om att man "borde kunna mer" om Finland och vissa upplever det "pinsamt" att man inte kan mer. Flera upplever att man jämförelsevis kan mer och har lättare att relatera till Norge och Danmark. Framförallt tror man att detta beror på språket men även till viss del geografien och att man i t ex semestersammanhang lättare väljer andra grannländer att turista i – Finland känns inte lika självklart att besöka.

Vissa menar att man inte lär sig något om Finland i skolan och flera upplever att Finland inte "syns" i nyheter och populärkultur, vilket bidrar till att det är något av "ett svart hål". Ytterst få av deltagarna kan nämna aktuella kulturprofiler, film, musik eller litteratur från Finland. Två deltagare visste att Finland fyller 100 år nästa år.

...men det finns intresse för att lära sig mer

I samband med att deltagarna diskuterar sin kunskap om Finland framkommer ett intresse och nyfikenhet för att lära sig mer, i synnerhet i de yngre grupperna. Mönstret i grupperna tyder på att intresset växer när kunskapen ökar – en viktig slutsats att ta med sig.

Vad man ska kunna om Finland ser lite olika ut bland deltagarna– några menar att **historia och politik** är viktiga baskunskaper medan andra ser det som ointressant och snarare vill ha mer **aktuell fakta** om Finland eller **känslomässigt lära känna Finland** mer.

Barriärer - Varför kan vi inte mer om Finland?

- Språket
- Geografien – Finland känns långt bort (jämfört med andra grannländer)
- Får inte lära sig (tillräckligt) i skolan
- Finland "syns inte" i media, populärkultur
- Inget "självklart" semestermål

Jag har dålig kunskap. Skämmigt dålig. Det känns som att Finland är lite på sidan om. Danmark och Norge, där har vi likartat språk. Finland har ett helt annat språk. Det gör att det blir en barriär. Jag måste skämmas – jag vet så lite.

Stor okunskap om finlandssvenskar

Det råder i samtliga grupper stor osäkerhet när finlandssvenskar kommer på tal. Det är få som har korrekt kunskap och även de som har kunskap känner sig osäkra.

- Man känner sig främst osäker på definitionen och det är tydligt att det finns flera olika uppfattningar kring vad finlandssvensk är.
- Bland de som har några associationer finns bilden av att finlandssvenskar, främst historiskt sett, förknippas med överklass, något finare och förnämre än ”vanliga” finländare.
- Finlandssvenskarnas ställning i dag är diffus – några talar om finlandssvenskar som en ”utdöende” grupp. Vissa menar att de historiskt lidit av förtryck medan andra ser förtrycket som ett problem som är mer närvarande idag.

De är, som jag förstått det, ganska utsatta historiskt. Utsatta för rasism och förtryck.

Jag tänker att det är skillnad på finlandssvenskar och sverigefinnar. Sverigefinnar är de som bor i Sverige och har finskt påbrå. Finlandssvenskar är de som bor i Finland.

*De är ju lite hatade för att de ska vara lite mer förnäma – lite bättre jobb, lite bättre ställning i samhället. Men finlandssvenskar kanske är lite mer utsatta idag, man kanske inte gillar dem idag – inte sannfinländarna i alla fall.
Finlandssvenskarna är lite utdöende.*

Man förknippar finlandssvenskar som lite mer intellektuella och kulturellt intresserade.

Jag har aldrig förstått definitionen. Många har svenska namn till exempel, men jag förstår inte hur det blev så.

Jag är helt borta på det där, men jag har haft en bild i huvudet av att det är generationen efter krigsbarnen – de som stannade kvar i Sverige. Det har för mig alltid varit finlandssvenskar.

Kommentarer och slutsatser

Konsultens kommentarer

Den kvalitativa studien indikerar att kunskapen om Finland är låg. På grund av detta anar vi att den aktuella bilden av Finland präglas av fördomar och osäkerhet, även om det under ytan finns mer moderna och positiva associationer och nyfikenhet.

I grunden tycks man ha en positiv inställning till Finland vilket talar för god potential att bättre kunna framhäva Finland – och därmed utveckla kunskapen och uppfattningarna om Finland.

Vi har funnit vissa gemensamma uppfattningar i grupperna – några attribut som känns igen och några attribut som har potential att bli nya markörer för att framhäva bilden av Finland. Det finns även vissa barriärer att hantera för att kunna lyfta en mer relevant och modern bild av Finland.

På följande sidor presenterar vi våra nyckelinsikter från den kvalitativa studien. Syftet med den kvalitativa studien är att få underlag för den kvantitativa kartläggningen som görs i nästa steg, där vi ska gå vidare och undersöka hur utbredda åsikterna som kommit fram i förstudien är. Våra förslag på relevanta insikter att ta vidare presenteras efter nyckelinsikterna.

Vi lämnar avslutningsvis några ytterligare insikter från denna kvalitativa studie som vi tror kan vara intressanta att ta med inför nästa steg och i det efterföljande arbetet med workshops etc.

1. Nyckelinsikter – Bilden av Finland

Kunskapen om Finland är låg

- Stor osäkerhet på Finland som land, dess historia och kultur.
- De flesta skattar sin kunskap som låg (mest 2:or på 5-gradig skala)
- Stor osäkerhet om finlandssvenskar (definition, historia, kultur och status)

Osäkerhet och fördomar skuggar bilden av Finland

- Bilden av Finland är diffus
- Låg kunskap gör att den spontana bilden är föråldrad
- Under ytan finns en modernare bild men osäkerheten är stor
- I grunden har man en positiv inställning

Finland upplevs nära besläktat men avlägset ändå

- Finland syns/hörs inte i media och populärkultur
- Finland känns inte tillgängligt, bl. a. på grund av språket men även geografiskt
- Relationen till Finland upplevs komplex « som oss, men ändå inte »
- Finland upplevs till viss del slutet och likriktat

Nyfikenheten finns där!

- Utbredd känsla av att man « borde veta mer »
- Uttalad vilja av att se/höra/lära känna mer om Finland
- Nyfikenhet på finsk kultur (framför allt bland yngre?)

2. Att ta vidare till kvantitativ kartläggning

Nedan är våra förslag på vilka insikter som kan vara intressanta att gå vidare med i del 2, för att slutligen få ett relevant underlag att använda i ert fortsatta arbete..

ATTITYDER

- Hur stor andel är övergripande positiva/negativa till Finland?
- Hur utbredda är olika fördomar och attribut?
- Hur ser rangordningen ut för olika fördomar/attribut?
- Finns det demografiska skillnader för vilken attityd man har?

INTRESSE

- Hur utbredd är känslan av att man « borde veta mer »?
- Hur utbredd är känslan av okunskap? (vart skattar man sig på skalan)
- Finns det skillnader i upplevd kunskap? (kön, ålder, geografi?)
- Hur utbredd är nyfikenheten? Vilka vill veta mer?
- Vad vill man veta mer om? (finländsk kultur, Finland som resmål etc.)
- Var vill man se/höra mer om Finland (vilka kanaler)?

KUNSKAP

- Hur utbredd är upplevelsen av att Finland är slutet/otillgängligt?
- Hur mycket och vad upplever allmänheten att de har sett/hört om Finland senaste året?
- Vad kan allmänheten om Finland –kunskapsfrågor (exv hur många vet att Finland fyller 100 år i år?)

-
- WORKSHOPS
 - UTBILDNING
 - PR
 - KOMMUNIKATION

Andra intressanta insikter

Skillnader i attityder och kunskap

➤ Geografiska skillnader

Inför genomförandet av den kvalitativa delen av studien så valde vi att ta hänsyn till geografi då vi misstänkte att det kan föreligga skillnader i attityder och uppfattningar, beroende på vart i landet man bor. Vi valde att genomföra grupper i Stockholm för att representera storstad, samt i Jönköping för att representera mindre stad ut i landet. I grupperna upplevde vi inte att det framkom några anmärkningsvärda geografiska skillnader. Däremot resonerade man i samtliga grupper om geografins betydelse för relationen till Finland. Därför vore det intressant att ta hypotesen om geografiska skillnader vidare i den kvantitativa kartläggningen där vi också får möjlighet att generalisera utifrån den geografiska variabeln.

➤ Skillnader beroende på ålder

Hypotesen inför genomförandet av den kvalitativa delen var att de äldre skulle ha en högre kunskapsnivå än de yngre. Av denna anledning delades grupperna upp även med hänsyn till ålder. Bland de yngre kunde vi dock tvärtemot hypotesen ana en relativt sett högre kunskapsnivå jämfört med flera av de äldre och dessutom upplevde vi att det fanns en större nyfikenhet och öppenhet i de yngres reflektioner om Finland. Dessa insikter är intressanta att kartlägga i den kvantitativa uppföljningen.

➤ Skillnader beroende på utbildningsnivå

Vi tog i genomförande av den kvalitativa delen inte hänsyn till utbildningsnivå, mer än att vi i möjligaste mån eftersträvade spridning i rekryteringsförfarandet. Det finns anledning att tro att utbildningsnivå har betydelse för attityder och kunskap och därmed för bilden av Finland, varför vi rekommenderar att ta hänsyn till denna bakgrundsvariabel i den kvantitativa kartläggningen.

Attribut att utveckla och barriärer att övervinna

Följande attribut kan ses som betydelsefulla markörer att utveckla vidare för att stärka bilden av Finland som ett attraktivt land.

- **Sisu** – en stark markör som lever än. Pålitlighet, styrka, stolthet är viktiga kommunikativa ord.
- **Naturen** – starkt associerad med Finland. Upplevelsen lockar men som resmål är det ännu ingen självklarhet, men det kanske kan bli?
- **Humor och fantasifullhet** – lyfts fram bakom det allvarsamma som något ”typiskt” i den finska kulturen. Något man är nyfiken på. Kan bli en ny markör?
- **Design och kvalitet** – en tydlig markör som associeras med Finland, finsk och finlandssvensk kultur.
- **Välordnat samhälle** – Finland associeras med ett funktionellt samhälle där det är ordning och reda, vilket speglas i bra skola och sjukvård.

Vissa uppfattningar utgör barriärer som stävjar en relevant och modern bild av Finland.

- **”Kniven och Koskenkorva”** –även om de flesta ser att dessa är fördomar, som dessutom många anser förlegade, så är fortfarande uppfattningar om osund alkoholkonsumtion och våld en del av svenskarnas bild av Finland. Forna fördomar utgör fortfarande en barriär för att se det moderna Finland.
- **Språket** – språket upplevs vara en orsak till att Finland inte känns lika tillgängligt
- **(O)kunskapen om finlandssvenskar** – Deltagarna visar stor osäkerhet kring finlandssvenskar, som begrepp, grupp och kultur.
- **Slutenheten** – Finland associeras med slutenhet och likriktning vilket håller Finland skilt från omvärlden. Starka normer och enhetlighet, rädslan för ”det främmande”, är barriärer som deltagarna själva säger att Finland måste övervinna.

Jessica Åkerström

Tel: 0700 039 532

jessica.akerstrom@novus.se

Bilagor

Individuell övning – spontant om Finland

Inledningsvis fick deltagarna skriva ned sina individuella tankar om Finland. Lapparna samlades sedan in och nedan redovisas vad deltagarna skrev. Övningen görs för att nå deltagarnas spontana och opåverkade associationer och känslor till Finland.

Stockholm

- **Ishockey, skidåkning**, kryssning, regn och snö, mycket **skog** och **sjöar**, vapen och självmord, finska flaggan
- Republik, ishockey, stickmönster, backhoppning, lakrits
- Grannland- ett "nära besläktat" land som känns lite som ett **syskon till Sverige**, kallt, närmre Ryssland, mer "baltiska" vibbar, mumintrollen och Tove Jansson, **finlandssvenskar** – en "egen" kultur och litteratur (?), många finnar förstår svenska, men vi förstår inte dem oftast...
- Trygghet, **design**, familj/släkt, god mat/godis/glass, kvalitet på allt, vacker natur, tuff historia – krig osv, sauna – vedeldad + björkris, nära mitt hjärta
- Hierarkiskt, **design, bastu**, färja, **bra skola**, skolskjutningar, **vemod**, björkar, morotskaka
- Grannland, blåvitt, mumintroll, EMedborgare, finlandsfärja, Helsingfors

Jönköping

- **Natur**, bilfärd, grilla, lördagskorv, syskon, ord, familj, blåbärsmunk, finsk julmat, barnvisor, sjöar, skog, Kuusamo, Tamefors, lakritsgodis, finlandsbåt, Viking Line, sprit, blått och gult, vitt, snö, stugor, Lapin Kuolta, mössor
- **Sisu**, Sannfinländarna, bra hantverksmanna-anda, stökiga finlandsfärjor, trevligt folk
- Hockey, öl, grannland till Ryssland, Helsingfors, litiumreserv, medborgarlön (5k i månaden)
- Ett land likt oss. Annorlunda (bättre?) skolsystem. Ett land att besöka flera gånger. Mycket **skog** och många **sjöar**.
- Konkurrent, **lillebror**, självsäkra, fyra ssss. Ett land som har svårt att säkra skolorna. **Finlandssvenskarna**.
- Motorsport.
- Sjöar, Tove Jansson, Mark, Finlandssvenska, Bastu
- Kallt, bastu, Mumin, **Aalto**, fåordiga

- Sommarminnen, **sisu**, sauna, **en viss humor**, barskhet, lika ryssar i mentalitet
- Skog, vatten, **tystnad**, hårt arbetande människor, bra skolor, mumintrollet
- Helsingfors, finska vinterkriget, Ålands tillhörighet, **finlandssvenska** band/språket, sannfinländare, **sjöar**, Mumin/Tove
- Bastu, många sjöar, rent och snyggt, kallt, tystlåtna människor, sisu, finska krigsbarn
- Två **språk**, tusen sjöars land, sisu, krig, hört till Sverige 100 år – längre än Skåne, barndomshem
- NATO/Ryssland, Finlands sak är vår, Veiko Hakkinen/Sixten Jernberg, doping, Finnkamp, Vainå Linna
- Sjöar, **bastu**, mygg, bär, jul, snö, julmat, julsånger, bra skola, "ordning och reda", strängare lagar, lite för generösa vapenlagar
- En republik som står för moderna framsteg inom **skola, arkitektur** och näringsliv. Har en stolt historia, samt **nära band till Sverige** – enligt de själva på gott och ont.

- Tusen sjöarnas land, **bastu**, längdskidor, Tomtens hem
- Finlandsbåtarna, finska lynnet, alkoholkonsumtion
- **Språkproblem!** Lapin kuolta
- **"Goda grannar"**, bra att arbeta med finnar, vackert land
- **Skogar, sjöar**, blygsamma fina människor, bastu, korv, surdegsbröd
- Ett **broderland**, arbetsamt folk
- Krig, båttrafik
- Taisto inkl resa, **hockey**, blåvitt, **Finnkampen**, sjöar, skog, resa m föräldrar

Yngre

Äldre